

КЛАСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Від обсягів виконаних будівельних робіт значною мірою залежить розвиток вітчизняної економіки та ефективність функціонування усієї системи господарювання. Значення будівництва як виду економічної діяльності в умовах сьогодення особливо актуалізується, зважаючи на поштовплення економіки України. Будівництво будівель і споруд, що було тимчасового призупинене у зв'язку з глобальною світовою фінансовою кризою, поступово відновлюється.

Так, за даними Державної служби статистики України обсяг виконаних будівельних робіт по країні в цілому складає: у 2014 р. – 51108,7 млн. грн, у 2015 р. – 57515,0 млн. грн, у 2016 р. – 73726,9 млн. грн. За січень-серпень 2017 р. він вже становить 53459,7 млн. грн. Отже, спостерігається нарощування обсягів виконання будівельних робіт господарюючими суб'єктами України, відповідно посиленої уваги потребує класифікація фінансових результатів будівельних підприємств, задля максимізації яких вони провадять діяльність.

Фінансовий результат є одним із найважливіших показників, який узагальнює результати господарської діяльності, характеризує їх ефективність. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі аспекти діяльності підприємства. Саме поняття «фінансовий результат» як об'єкт бухгалтерського обліку трактується результатом господарської діяльності, що є різницею при порівнянні доходів і витрат підприємства за вирахуванням податків, які визначаються за обумовлений період в цілому або за видами діяльності, та узагальнюється у вигляді прибутку (збитку).

Фінансовий результат є основним показником ефективності діяльності підприємства в ринковій економіці, і кожний суб'єкт господарювання незалежно від форми власності особливо увагу звертає на процес формування, розподілу та використання фінансових результатів своєї діяльності.

З метою формування достовірних даних у частині фінансових результатів будівельних підприємств та належного їх представлення у різних видах і формах звітності виникає потреба у проведенні правильної класифікації. Класифікація – це не суто теоретичне поняття. Вдале її виокремлення може бути корисним для практичних цілей. Так, адаптація класифікацій фінансових результатів до реальних потреб будівельного підприємства здатна суттєво полегшити процес ведення обліку, складання звітності та управління суб'єктом господарювання. В національній практиці ведення обліку існує досить багато класифікаційних критеріїв щодо фінансових результатів. Розробимо класифікацію фінансових результатів будівельних підприємств, використовуючи наявні у працях науковців та запропоновані нами класифікаційні ознаки. Окремі з них зобразимо у табл. 1.

Таблиця 1. Класифікація фінансових результатів будівельних підприємств

Класифікаційні ознаки	Види фінансових результатів
1	2
1. За значенням підсумкового результату	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Прибуток (позитивний фінансовий результат); ✓ збиток (негативний фінансовий результат)
2. За періодом формування	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Прибуток попереднього періоду; ✓ прибуток звітного періоду; ✓ прибуток майбутнього періоду
3. За процесом формування фінансового результату	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Валовий прибуток; ✓ прибуток до оподаткування; ✓ чистий прибуток
4. За змістом	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Економічний фінансовий результат – частина загального доходу після вирахування економічних витрат; ✓ бухгалтерський фінансовий результат – сума прибутку до оподаткування, визначена та відображена у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід); ✓ податковий фінансовий результат – сума прибутку, визначена за податковим законодавством як об'єкт оподаткування за звітний період
5. За складом	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Валовий – прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг); ✓ чистий – прибуток, що залишається у підприємства після сплати податків; ✓ маржинальний – граничний додатковий прибуток, одержаний у результаті реалізації додаткової одиниці продукції; ✓ загальний – загальна сума прибутку підприємства, що включає фінансові результати від різних видів діяльності
6. За видами діяльності	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Результат операційної діяльності: <ul style="list-style-type: none"> - результат основної діяльності (результат від виконання будівельних робіт); - результат іншої операційної діяльності; ✓ результат інвестиційної діяльності; ✓ результат фінансової діяльності
7. За видами виробництва	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Прибуток від діяльності підрозділів основного виробництва ✓ прибуток від діяльності підрозділів допоміжного виробництва; ✓ прибуток від діяльності обслуговуючих господарств
8. За ступенем деталізації	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Прибуток від діяльності будівельної бригади; ✓ прибуток від діяльності будівельної дільниці, цеху та інших структурних підрозділів; ✓ прибуток від діяльності будівельного підприємства
9. За видами будівель	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Прибуток від будівництва житлових будівель; ✓ Прибуток від будівництва нежитлових будівель

1	2
10. За суб'єктами виконання будівництва	✓ Прибуток від виконання будівництва власними силами; ✓ Прибуток від виконання будівництва підрядними організаціями
11. За видами робіт і наданих послуг	✓ Прибуток від будівництва; ✓ Прибуток від надання послуг генерального підряду.

Таким чином, фінансові результати будівельних підприємств можна класифікувати за багатьма ознаками, окремі з яких наведено у табл. 1. Усі вони мають інформаційну цінність для керівного складу будівельних підприємств.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку аналітичних рахунків, що сприятиме підвищенню інформативності діяльності будівельних підприємств та формуванню більш якісної інформації в підсистемах обліку, аналізу, контролю.